

ПРОБЛЕМЫ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ

УДК 378.1

ПЕРШІ КРОКИ СТУДЕНТІВ У НАУКУ

А.І. Гнилицька, ст. викл., ХНАДУ

Анотація. На підставі аналізу участі студентів ХНАДУ в науковій роботі показано, що організаційний рівень наукових досліджень є високим. У студентів є можливість засвоювати сучасні методи наукових досліджень і презентувати результати роботи на наукових конференціях різного рівня.

Ключові слова: наукові напрями, досягнення, самопідготовка, наукові роботи, вузівські олімпіади.

ПЕРВЫЕ ШАГИ СТУДЕНТОВ В НАУКУ

А.И. Гнилицкая, ст. преп., ХНАДУ

Аннотация. На основе анализа участия студентов ХНАДУ в научной работе показано, что организационный уровень научных исследований высокий. Студенты имеют возможность осваивать современные методы научных исследований и презентовать результаты работы на научных конференциях различного уровня.

Ключевые слова: научные направления, достижения, самоподготовка, научные работы, вузовские олимпиады.

STUDENTS' FIRST STEPS IN SCIENCE

A. Hnylytskaya, Senior Lecturer, KhNAHU

Abstract. On the basis of analysis of KhNAHU students participation in scientific research it is shown that the organizational level of scientific researches is high. The students can adopt the up-to-date methods of scientific researches and present the results of the work carried out at scientific conferences of different levels.

Key words: scientific trend, achievement, self-training, scientific works, competition.

Вступ

На сучасному етапі розвитку системи вищої освіти науково-дослідницька діяльність студентів набуває все більшого значення і перетворюється в один із основних етапів професійної підготовки майбутнього магістра.

Випускникові ВНЗ слід оволодіти нормами і принципами пошуків експериментальної діяльності. Виховувати майбутнього вченого без розвитку його творчих здібностей неможливо. Їх слід починати розвивати з першого шабля до ВНЗ.

Аналіз публікацій

Сьогодні, коли конкуренція між ВНЗ є високою, а загальний рівень знань абітурієнтів, що приходять до навчальних закладів, на жаль, знижується, непросто підтримувати належний рівень професійної підготовки студентів.

Значна частина студентів продовжує ставитися до навчання в технічному вузі, як раніше у школі, тобто як до простого накопичення знань. В цьому винні не тільки студенти. Нам, викладачам, необхідно допомогти сту-

дентам оцінювати інженерну освіту з погляду підготовки до професійної діяльності. Основою основ базису високих технологій слід поставити науку та її результати [1].

Мета та постановка задачі

Визначення рівня наукової роботи студентів перших курсів факультетів ХНАДУ.

Задачею дослідження є:

1. Аналіз результатів наукової роботи студентів перших курсів факультетів ХНАДУ за період 2007–2011 рр.
2. Визначення рівня організації наукових досліджень, оволодіння експериментальними методами дослідження.
3. Визначення вміння студентів відрізнити фундаментальні дослідження від прикладних.
4. Порівняння результатів презентації наукових досліджень у різні роки.

Аналіз перших наукових досліджень, виступів студентів на Міжнародних конференціях

Декілька етапів проходять наші першокурсники, перш ніж зорієнтувати себе на наукові дослідження.

Перший – знайомство з деканом факультету та провідними вченими. Вони стисло розповідають про свої наукові напрями та досягнення.

Другий – відвідування Музею ХНАДУ, де очно студент бачить результати наукових досягнень факультетів за спеціальностями.

Третій – студенти запрошують видатних вчених у групу і детально знайомляться з їх роботами, досягненнями. Вчені запрошують студентів взяти участь у експериментальних роботах, ознайомитися з літературою за фахом та взяти участь у студентських олімпіадах, конференціях.

Четвертий – День кафедри. Це справді свято студентів. Він відбувається у гуртожитках з повним складом викладачів кафедри. Виступає завідувач кафедрою, підкреслюючи нау-

кову діяльність, зв'язок наукових досягнень з факультетом. Виступають студенти-призери олімпіад, Всеукраїнських наукових конференцій молодих вчених та студентів. Виступають молоді викладачі – призери Всеукраїнських конкурсів і ветерани кафедри, які готують конкурсні завдання, вікторину. І те, що студенти пам'ятають цей захід, свідчить про його важливість.

П'ятий – він починається після першої студентської сесії – це самопідготовка до наукової роботи. Звичайно не всі студенти першого курсу зможуть приступити до цієї непростой роботи. Тут причин багато:

- неадаптація до вузівської системи навчання;
- невміння розподіляти свій час;
- необхідність здати «хвости»;
- відвідування додаткових консультацій та ін.

І все ж таки четверта частина кожної групи бере участь у наукових спробах. Це взагалі теоретичні виступи на Міжнародних студентських вузівських олімпіадах з фундаментальних дисциплін: фізики, хімії, інформатики, вищої математики. Деякі студенти вже з перших курсів виступають і на секціях: технології металів, інженерної та комп'ютерної графіки, українознавства, філології та інших природничих та гуманітарних дисциплін.

Детально слід зупинитися на чисельності студентів-доповідачів з різних факультетів, спеціальностей, які в зазначені роки (таблиці 1–7) брали участь у Міжнародних студентських наукових конференціях (МСК).

Таблиця 1 Автомобільний факультет

Навчальні роки	Учасники МСК		% 1–2 курсу
	1–5 курс	1–2 курс	
2007	130	26	20
2008	148	20	13,5
2009	132	18	13,6
2010	127	15	11,8
2011	144	13	9,0

Таблиця 2 Факультет мехатроніки

Навчальні роки	Учасники МСК		% 1–2 курсу
	1–5 курс	1–2 курс	
2007	74	26	35,1
2008	92	38	41,3
2009	78	20	25,6
2010	107	37	34,6
2011	90	44	48,9

Таблиця 3 Механічний факультет

Навчальні роки	Учасники МСК		% 1-2 курсу
	1-5 курс	1-2 курс	
2007	142	55	38,7
2008	168	56	33,3
2009	181	60	33,1
2010	134	48	35,8
2011	179	55	30,7

Таблиця 4 Дорожньо-будівельний факультет

Навчальні роки	Учасники МСК		% 1-2 курсу
	1-5 курс	1-2 курс	
2007	79	9	11,4
2008	122	14	11,5
2009	125	13	10,4
2010	106	8	7,5
2011	119	7	5,9

Таблиця 5 Факультет управління та бізнесу

Навчальні роки	Учасники МСК		% 1-2 курсу
	1-5 курс	1-2 курс	
2007	117	44	37,6
2008	294	63	21,4
2009	287	77	26,8
2010	300	63	21,0
2011	309	36	11,6

Таблиця 6 Факультет транспортних систем

Навчальні роки	Учасники МСК		% 1-2 курсу
	1-5 курс	1-2 курс	
2007	157	103	65,6
2008	166	97	58,4
2009	169	84	49,7
2010	181	96	53,0
2011	203	80	39,4

Таблиця 7 Факультет підготовки іноземних громадян

Навчальні роки	Учасники МСК		% 1-2 курсу
	1-5 курс	1-2 курс	
2007	19	10	52,6
2008	80	65	81,2
2009	67	35	52,2
2010	59	31	52,5
2011	63	41	65,1

Аналіз даних таблиць свідчить, що з кожним роком викладачі-науковці збільшують, заохочують студентів до наукової творчої роботи майже на всіх факультетах. Число учасни-

ків Міжнародних конференцій на перших-других курсах на кожному факультеті лежить в межах 35–53 % від загальної чисельності студентів. На автомобільному, дорожньо-будівельному факультетах відсоток учасників МСК невеликий. Це пов'язано зі специфікою роботи цих факультетів. Наукові дослідження, спостереження починаються з третіх курсів. Заслуговує на увагу факультет підготовки іноземних громадян. Майже половина учасників МСК – це студенти перших курсів. Одержуючи непогану підготовку, ще не будучи студентами, вони йдуть у науку.

Наукова робота студента не пропаде, якщо встановлені контакти та налагоджено тісну співпрацю із заводами, організаціями міста, випускниками ВНЗ, комерційними підприємствами, контакти із зарубіжними партнерами, які б давали можливість нашим студентам, аспірантам і викладачам відвідувати зарубіжні підприємства, знайомитися із сучасними західними технологіями [2].

Висновки

Висококваліфікований спеціаліст – це не випускник вишів, це людина, яка протягом декількох років роботи за фахом досягла таких успіхів, щоб те місто, де він працює, відчуло його роботу. Якщо це випускники дорожньо-будівельного факультету, то в місті повинні бути якісні дороги. Мені здається, що в нашому місті якісний метрополітен, нові готелі, стадіон «Металіст» і т.д. Там скрізь працювали і працюють випускники ХНАДУ. Бажано поліпшити фінансування науки шляхом збільшення бюджетних видатків.

Література

1. Богданова А.М. Педагогічна майстерність: підручник / А.М. Богданова ; за ред. І.А. Зязюна. – К., 2008. – 376 с.
2. Корсак К. Європейський простір вищої освіти і Україна у XXI столітті / К. Корсак // Вища школа. – 2005. – №1. – С. 47–56.

Рецензент: В.В. Бондаренко, доцент, к.пед.н., ХНАДУ.

Стаття надійшла до редакції 11 січня 2010 р.